

Sygn. akt VIII GC 25/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Anna Górnik

Protokolant: st. sekr. sąd. Agnieszka Grygiel

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2016 r. na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Wielospecjalistycznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w S.

o zapłatę

I. umarza postępowanie co do należności głównej i odsetek po dniu 31 grudnia 2015 r.,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie

III. zwraca powodowi kwotę 721 zł (siedemset dwadzieścia jeden złotych) opłaty,

IV. zasądza od pozwanego (...) Wielospecjalistycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w S. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 4381 zł (cztery tysiące trzysta osiemdziesiąt jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

VIII GC 25/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 sierpnia 2015 roku wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniósł przeciwko pozwanemu Samodzielnemu Publicznemu Wielospecjalistycznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w S. o zapłatę kwoty 120149,86 złotych wraz z odsetkami. W uzasadnieniu wskazano, iż strony łączy umowa o sprzedaż paliwa gazowego, za które pozwany nie uregulował należności.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości zaprzeczając wszelkim nieprzyznanym faktom i twierdzeniom strony przeciwnej. W uzasadnieniu wskazano nadto na treść art. 6 k.c. argumentując, że powód nie wykazał należności i zakwestionowano dochodzone przez powoda należności.

Po przekazaniu sprawy do postępowania zwykłego powód przedłożył wymienione w pozwie załączniki oraz cofnął powództwo co do kwoty 119.558,71 złotych z uwagi na dokonana przez pozwanego wpłatę w dniu 31 grudnia 2015 roku. Podtrzymał powództwo w zakresie żądania kwoty 591,15 złotych z odsetkami od kwoty 13.551,17 zł od dnia 13 czerwca 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, od kwoty 37.067,22 zł od 23 czerwca 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, od kwoty 13.551,17 zł od dnia 30 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, od kwoty 12.156,90 zł od dnia 14 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, 31.075,35 zł od dnia 21 lipca 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, od

kwoty 12.156,90 zł od dnia 29 lipca 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, a także od kwoty 591,15 zł od dnia wniesienia pozwu. Strona wniosła także o zasądzenie kosztów procesu.

W piśmie procesowym z dnia 7 marca 2016 roku pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazano, iż pozwana zapłaciła należność główną w dniu 31 grudnia 2015 roku wraz z odsetkami zapłaconymi w dniu 29 lutego 2016 roku. Jednocześnie wskazano, iż zachodzą przesłanki do zastosowania art. 102 kpc z uwagi na ciężką sytuację finansową pozwanego, na która decydujący wpływ miało kradzież środków pieniężnych z rachunku pozwanej w grudniu 2014 roku. Kradzież ta miała wpływ na realizację bieżących zobowiązań w 2015 roku, zaś pozwana starała się uiszczać należność w jak najszybszym terminie. Pozwany wskazał nadto, że wystosował do powódki pismo 14 stycznia 2015 roku prosząc o wydłużenie terminów zapłaty, prośba ta nie została jednak uwzględniona. Pozwany wskazał także, iż wcześniejsze sprawy sądowe z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. zakończyły się umorzeniem postępowania wobec dokonania płatności, co czyniło wytoczenie niniejszej sprawy zbędną.

Pismem z dnia 1 kwietnia 2016 roku powód cofnął powództwo także w zakresie żądania kwoty 591,15 złotych, podtrzymując żądanie w pozostałym zakresie. Wskazał przy tym, że nie ma podstaw do zastosowania art. 102 kpc albowiem pozwany nie regulował bieżących wpłat i nie dochował terminów płatności zadeklarowanych w piśmie z 14 stycznia 2015 roku. Podniesiono, że pozwany nie wykazał jak długo trwała niekorzystna sytuacja majątkowa, a nieobciążanie pozwanego kosztami procesu byłoby rażąco niesprawiedliwe w stosunku do powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny;

Strony łączy umowa (...) z dnia 7 grudnia 2005 roku, zmieniona aneksem z dnia 19 kwietnia 2010 roku o dostarczania paliwa gazowego. W wykonaniu umowy powód dostarczał pozwanej gaz, za który wystawił faktury nr (...) z dnia 27 maja 2015 roku na kwotę 13.551,17 zł z terminem płatności do dnia 12 czerwca 2015 roku; nr (...) z dnia 27 maja 2015 roku na kwotę 13.551,17 zł z terminem płatności do dnia 29 czerwca 2015 roku; nr (...) z dnia 6 czerwca 2015 roku na kwotę 37.067,22 zł z terminem płatności do dnia 22 czerwca 2015 roku; nr (...) z dnia 29 czerwca 2015 roku na kwotę 12.156,90 złotych z terminem płatności do dnia 13 lipca 2015 roku; nr (...) z dnia 6 lipca 2015 roku na kwotę 176.350,56 zł z terminem płatności do dnia 20 lipca 2015 roku skorygowana do kwoty 145.275,21 złotych; nr (...) z dnia 29 czerwca 2015 roku na kwotę 12.156,90 zł z terminem płatności do dnia 28 lipca 2015 roku. Powód wystawił nadto notę odsetkowa nr (...) na kwotę 593,39 złotych za nieterminową płatność faktury (...) i noty (...) skorygowana do kwoty 591,15 złotych.

Pismem z dnia 4 sierpnia 2015 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty powyższych należności w terminie 7 dni od wezwania. Wezwanie doręczono w dniu 7 sierpnia 2015 roku.

Pozwany uregulował należność główną z powyższych faktur w dniu 31 grudnia 2015 roku, zaś należność za notę odsetkową w dniu 29 lutego 2016 roku. Jednocześnie w dniu 7 marca 2016 roku uregulował nadto kwotę 4697,61 złotych stanowiącą odsetki z opóźnienie od nieterminowej zapłaty kwot wymienionych w fakturach.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa – k.43-45, Faktury- k. 51-57, Nota odsetkowa z korektą – k.58-59, Wezwanie do zapłaty – k. 60-61, potwierdzenia przelewu – k. 91, 93-94

Pismem z dnia 14 stycznia 2015 roku pozwany zwrócił się o prolongatę terminu płatności zaległych należności – kwoty 66.015,83 złotych deklarując wpłatę do dnia 26 stycznia 2015 roku oraz kwoty 129.238,62 zł deklarując spłatę do dnia 25 lutego 2015 roku. Jednocześnie pozwany poinformował powoda o dokonanej na jego szkodę kradzieży środków pieniężnych.

Bezsporne, a nadto dowód: pismo z 14.01.2015 – k.101-104

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był niesporny, a nadto został przez strony potwierdzony stosownymi dokumentami – w szczególności umową stron, wystawionymi w jej wykopaniu fakturami oraz dowodami zapłaty.

Poza sporem pozostawało, iż strony łączyła umowa sprzedaży paliwa gazowego (art. 535§1 k.c. w zw. z art. 555 k.c.), podobnie poza sporem pozostawała wysokość należności oraz ustalone terminy płatności.

Z uwagi na zaspokojenie należności w toku procesu powód częściowo ograniczył powództwo jeszcze przed rozprawą, domagając się finalnie odsetek ustawowych od poszczególnych kwot od daty ich wymagalności do dnia zapłaty.

Stosownie do art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa.

W niniejszej sprawie cofnięcie pozwu nastąpiło przed rozpoczęciem rozprawy, nie wymagało więc zezwolenia pozwanego. Nie ma podstaw do uznania cofnięcia pozwu za niedopuszczalne (art. 203 § 4 k.p.c.). W konsekwencji skutecznego cofnięcia postępowanie w zakresie cofniętego roszczenia podlegało umorzeniu na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. o czym orzeczono w pkt I sentencji.

Wobec cofnięcia przez stronę powodową pozwu po wysłaniu jego odpisu pozwanemu, a przed wyznaczeniem rozprawy należało na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit a) ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku zwrócić powodowi kwotę 721 złotych stanowiącą połowę opłaty od pozwu, o czym orzeczono w pkt III sentencji.

W pozostałym zakresie powód podtrzymał zadanie odsetek. Żądanie powyższe oparte zostało o przepis art. 481 kc stanowiącego, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia. O ile strony nie ustaliły inaczej wierzycielowi należą się odsetki ustawowe. W takiej też wysokości powód domagał się odsetek od dnia następnego po wskazanym terminie do zapłaty należności, które to terminy wynikały z umowy stron oraz dat uiszczenia należności. Jednocześnie powód żądał odsetek od kwoty 591,15 złotych naliczonych w nocie odsetkowej od nieterminowej zapłaty należności z faktury nieobjętej pozwem (art.482 k.c.). Pozwany wykazał jednak, iż w dniu 7 marca 2016 roku uregulował również należne odsetki, co wynika z potwierdzenia przelewu na k. 94. W tym zakresie powód nie odniósł się do treści pisma z 7 marca 2016 roku i okoliczności tej nie zaprzeczył. Na dzień zamknięcia rozprawy należność ta została już zaspokojona, co skutkowało oddaleniem powództwa w tej części, o czym orzeczono w punkcie II wyroku.

Odnosząc się do żądania strony powodowej w zakresie kosztów procesu trzeba wskazać, że cofnięcie pozwu stanowi wyraz rezygnacji strony z poszukiwania ochrony własnego roszczenia, tym samym co do zasady stroną cofającą pozew uznaje się za przegrywającą sprawę. Jednakże od powyższej zasady zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego, dopuszczalne jest odstępstwo w sytuacji, gdy cofnięcie pozwu wynika z zaspokojenia przez pozwanego roszczenia powoda, a wniesienie pozwu było niezbędne do dochodzenia praw lub obrony (vide postanowienie SN z dnia 08.02.2012 roku, V CZ 109/11, postanowienie SN z dnia 24.08.2011 roku, IV CZ 34/11). W ocenie Sądu w niniejszej sprawie powód wykazał, że cofnięcie wynikało z zaspokojenia przez pozwanego roszczenia już po wniesieniu pozwu w związku z czym nie może być on uznany za stronę przegrywającą postępowanie. W okolicznościach niniejszej sprawy za stronę przegrywającą uznać należy pozwanego, który w toku procesu spełnił dochodzone od niego świadczenie, czym zaspokoił roszczenie powoda wymagalne w chwili wytoczenia powództwa (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 1984r., IV CZ 196/84, Lex 8642). Jednocześnie, mając na uwadze nieznaczną część roszczenia odsetkowego, co do którego powództwo oddalono, Sąd zastosował zasadę wyrażoną w art. 100 kpc zd. Drugie, nakładając na pozwanego obowiązek zwrotu powodowi kosztów procesu w całości.

Jednocześnie Sąd stwierdził, że w niniejszej sprawie nie zachodzą okoliczności uzasadniające zastosowanie wobec pozwanego wyrażonej w art. 102 k.p.c. zasady słuszności. Zgodnie z treścią powołanego przepisu w przypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Strona pozwana, domagając się odstąpienia od obciążania jej kosztami procesu, wskazywała, że wszczęcie przez powoda niniejszego procesu było niezasadne, albowiem opóźnienie w regulowaniu należności względem strony powodowej było wynikiem zmiany sposobu finansowania świadczeń przez NFZ poprzez zmniejszenie jego zakresu, jak i kradzieży środków pieniężnych zgromadzonych na jej rachunku bankowym w grudniu 2014 roku, o czym informowała powoda.

W ocenie Sądu wskazywane przez pozwanego okoliczności nie mogą zostać zakwalifikowane jako szczególnie uzasadnione i stanowić podstawy zastosowania wobec niego zasady słuszności. Zgodzić należy się ze stanowiskiem pozwanego, że powyżej powołane okoliczności obiektywnie rzecz biorąc mogły wpływać na terminowość realizowania przez pozwanego zobowiązań wobec powoda, ale w realiach konkretnej sprawy nie uzasadniają one odstąpienia od obciążania kosztami procesu. Pozwany bowiem, na etapie przedprocesowym nie podejmował żadnych działań zmierzających do informowania powoda o przyczynach zaległości w regulowaniu należności dochodzonej niniejszym pozwem, jak i działań zmierzających do uzgodnienia z powodem nowych terminów spłaty zaległości. Stanowisko pozwanego w przedmiocie poinformowania powoda o przyczynach nieterminowego regulowania należności nie znajduje oparcia w okolicznościach tej sprawy i nie zostało przez niego wykazane. Pismo, na które powołuje się strona pozwana, a datowane na dzień 14 stycznia 2015 roku, dotyczy innych niż dochodzone w niniejszym postępowaniu, należności, których termin zapłaty upływał w listopadzie i w grudniu 2014 roku. Natomiast powód w niniejszym postępowaniu dochodzi zapłaty należności, których termin zapłaty upływał w miesiącach czerwiec, lipiec 2015 roku. Wobec braku przedprocesowej reakcji pozwanego na wezwanie do zapłaty tych konkretnych należności, powód nie posiadał wiedzy w zakresie aktualnych przyczyn nieregulowania zaległości. Zasadnie tym samym zainicjował postępowanie sądowe w celu dochodzenia przysługującego mu świadczenia. Przy czym postępowanie wszczęte przez powoda nie może zostać zakwalifikowane jako zbędne, czy przedwczesne chociażby z tego powodu, że powód wzywał pozwanego do zapłaty i nie dysponował inną adekwatną formą nacisku powodującą spełnienie świadczenia przez pozwanego.

Nie można także tracić z pola widzenia, że strona powodowa dochodząc należnego jej świadczenia dążyła, wbrew stanowisku strony pozwanej, do zminimalizowania kosztów postępowania sądowego, skoro powództwo zostało wniesione w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym opłaty sądowe są niższe niż w postępowaniu zwykłym. Jednocześnie wyraźnie zaznaczyć należy, iż postawa pozwanego w niniejszym procesie także nie wskazywała na wolę spłaty należności. Jednoznaczna bowiem jest treść sprzeciwu złożonego w postępowaniu elektronicznym. Pozwany zaprzeczył istnieniu należności i zakwestionował roszczenie w całości, powodując jednocześnie przeniesienie procesu do postępowania zwykłego. Postawę taką trudno pogodzić z twierdzeniami pozwanego, iż powód niezasadnie wytoczył powództwo albowiem pozwany regulował swoje należności, a tylko zła sytuacja finansowa, znana powodowi, spowodowała opóźnienia.

O zasadności zastosowania wobec pozwanego zasady słuszności w niniejszej sprawie nie przesądza także okoliczność odstąpienia od obciążania go kosztami procesu w sprawie toczącej się pomiędzy tymi samymi stronami przed innym sądem. Orzeczenie takie zostało bowiem wydane w oparciu o odmienny stan faktyczny, sprowadzający się do ustalenia, że pozwany niezwłocznie informował powoda o przeszkodach w spłacie zobowiązań i zwracał się o ich prolongatę. W okolicznościach niniejszej sprawy pozwany takich działań przedprocesowych nie podejmował, kwestionował także roszczenie, narażając się na ryzyko wystąpienia przez powoda na drogę postępowania cywilnego.

Wobec powyższego pozwany został zobowiązany do zwrotu poniesionych przez powoda kosztów, na które składała się połowa opłaty od pozwu w wysokości 721 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w kwocie 3600, którego wysokość ustalono w oparciu o § 6 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, a nadto opłata skarbową od pełnomocnictwa.